

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 31. decembar 2021.godine
Br.ref.:RK 1931/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI123/20

Podnosilac

S.K.

Ocena ustavnosti presude [Rev. br. 390/2018] Vrhovnog suda od
4. decembra 2019. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo S.K., sa stalnom adresom u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [Rev. br. 390/2018] Vrhovnog suda od 4. decembra 2019. godine.
3. Osporena presuda je podnosiocu zahteva uručena 8. juna 2020. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je razmatranje ustavnosti osporene presude kojom su navodno povređena prava zagarantovana članovima 23. [Ljudsko dostojanstvo], 24 [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), kao i na pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 10. avgusta 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 26. avgusta 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvetu Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
8. Dana 31. avgusta 2020. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova.
9. Dana 31. avgusta 2020. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni sud) o registraciji zahteva i tražio od istog da dostavi povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu presudu Vrhovnog suda.
10. Dana 10. septembra 2020. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu povratnicu koja dokazuje da je podnosilac zahteva osporenu presudu primio 8. juna 2020. godine.
11. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5. člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12. (Izbor predsednika i zamenika predsednika) Poslovnika, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda. Na osnovu stava (4) pravila 12. Poslovnika i odluke Suda [KK-SP 71-2/21], utvrđeno je da sudija Gresa Caka-Nimani preuzima dužnost

predsednice Suda po isteku mandata trenutne predsednice Suda, Arte Rama-Hajrizi, dana 26 juna 2021. godine.

12. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7. (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika, sudija Bekim Sejdiu je podneo svoju ostavku na mesto sudije pri Ustavnom sudu.
13. Dana 27. maja 2021. godine, Sud je od Osnovnog suda u Prištini tražio kompletan spis predmeta podnosioca zahteva.
14. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava (4) pravila 12. Poslovnika i odluke Suda [KK-SP-71-2/21], sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost predsednice Suda, a na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednici Arti Rama-Hajrizi je istekao mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
15. Dana 28. juna 2021. godine, predsednica Suda, Gresa Caka-Nimani, donela je odluku [br. K.SH. KI123/20] kojom je zamenila prethodnu predsednicu, Artu Rama-Hajrizi, u njenoj ulozi predsedavajuće u Veću za razmatranje.
16. Dana 31. maja 2021. godine, Sud je primio kompletan spis predmeta od Osnovnog suda u Prištini.
17. Dana 10. decembra 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

18. U okolnostima konkretnog slučaja sprovedene su dve grupe postupaka pred redovnim sudovima: 1) postupak radi plaćanja alimentacije; i 2) postupak radi utvrđivanja očinstva.

Postupak radi plaćanja alimentacije

19. Kao stranke u ovom postupku pojavili su se roditelji deteta D.K., odnosno njegova majka T.V., u svojstvu pokretača ovog postupka i njegov otac F.K.
20. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je presudom [Ac. br. 445/2009] Okružnog suda u Prištini od 28. maja 2010. godine, sporazumno raskinut brak između T.V. i F.K. i odlučeno da se maloletno dete D.K. poverava na staranje majci, odnosno T.V., a F.K., odnosno otac maloletnog deteta D.K. je obavezan da plaća iznos od 100 evra mesečno na ime alimentacije, počev od 1. juna 2010. godine pa sve dok postoje predviđeni zakonski uslovi za isplatu.
21. Tuženi F.K. je protiv gore navedene presude izjavio žalbu Vrhovnom sudu Kosova.
22. Dana 7. septembra 2010. godine, Vrhovni sud je presudom [AC. br. 62/2010] odbio, kao neosnovanu, žalbu tuženog F.K., ali je preinačio gore navedenu

presudu i odlučio da F.K. plaća samo 60 evra mesečno, počev od 1. juna 2010. godine pa sve dok postoje predviđeni zakonski uslovi za isplatu.

23. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da izvršenje gore navedene presude nije bilo moguće na osnovu konstatacije da F.K. nije imao sredstava za plaćanje.
24. Kao rezultat toga, tužilja T.V. je 7. septembra 2010. godine podnela tužbu protiv F.K., kojom je tražila da se odluka preinači, odnosno da se tuženi obaveže da na ime alimentacije plaća posebne zahteve na godišnjem nivou: za odeću i obuću 500 evra, za školovanje 1500 evra, a za stanovanje svakog meseca iznos od 150 evra. Takođe, tužilja T.V. je tražila i naknadu za duševni bol u iznosu od 150 evra sa kamatom od 3,5 %.
25. Dana 28. aprila 2016. godine, tužilja T.V. je proširila tužbu i u odnosu na podnosioca zahteva S.K. i tražila da podnosilac zahteva, u svojstvu dede, plaća alimentaciju za dete D.K., u skladu sa članom 282. Zakona o porodici, u iznosu od 180 evra i 150.000,00 evra za nematerijalnu štetu. Takođe, predložila je sudu da se tuženi S.K. i F.K. obavežu da se traženi iznosi isplaćuju iz prihoda S.K., odnosno iz njegove nepokretne imovine. Ona je dalje tražila da obojica tuženih solidarno isplate tužilji naknadu nematerijalne štete iz razloga što je drugotuženi, kao otac tuženog, *“slao prosiocce za veridbu tužilje skrivajući bolest svog sina”*.
26. U toj tužbi, tužilja T.V. je navela da s obzirom na činjenicu da tuženi F.K. nikada nije ispunio obavezu za D.K., traži da tuženi F.K. i podnosilac zahteva S.K. u svojstvu dede, doprinose izdržavanju deteta.
27. Dana 16. decembra 2016. godine, Osnovni sud je odgovarajući na tužbu koju je podnela T.V., doneo presudu [C. br. 1920/10], kojom je preinačio tačku II izreke presude [AC. br. 62/2010] Vrhovnog suda od 7. septembra 2010. godine i dalje obavezao F.K. da u svojstvu roditelja deteta D.K. plaća iznos od 40 evra mesečno, a takođe i podnosioca zahteva S.K. da u svojstvu dede deteta D.K. plaća iznos od 60 evra mesečno na ime izdržavanja-alimentacije za maloletno dete D.K.
28. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva S.K. i F.K. su se žalili Apelacionom sudu zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, nepotpuno i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, te predložili da se prvostepena presuda preinači i predmet vrati na ponovno odlučivanje.
29. Dana 5. jula 2018. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 4454/17] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i delimično usvojio žalbu tužilje T.V. i preinačio samo tačku I (jedan) izreke koja se odnosi na plaćanje alimentacije, te odlučio da tuženi F.K. i podnosilac zahteva solidarno plaćaju iznos od 120 evra mesečno na ime izdržavanja-alimentacije za maloletno dete D.K.
30. Protiv gore navedene presude, podnosilac zahteva i relevantna stranka u predmetu podneli su reviziju Vrhovnom sudu navodeći bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu

materijalnog prava, sa predlogom da se gore navedena presuda preinači i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

31. Dana 4. decembra 2019. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 390/2018] odbio reviziju podnosioca zahteva i potvrdio presudu [Ac. br. 4454/17] Apelacionog suda od 5. jula 2018. godine.

Postupak radi utvrđivanja očinstva

32. Kao stranka u ovom postupku pojavljuje se F.K. u svojstvu tužioca pred Osnovnim sudom u Prištini.
33. Iz spisa predmeta proizilazi da je F.K., sin podnosioca zahteva S.K., bio u bračnim odnosima sa T.V. i da je tokom tog perioda rođeno je dete D.V. Nakon izvesnog vremena, kod F.K. se pojavila sumnja u pogledu očinstva deteta D.K.
34. Dana 5. novembra 2012. godine, F.K. je podneo Osnovnom sudu u Prištini tužbu radi utvrđivanja očinstva, kojom je tražio da se usvoje njegov tužbeni zahtev i predlog da se genetskom analizom DNK pribave dokazi i utvrdi da F.K. nije biološki otac maloletnog D.K.
35. Tokom vođenja ovog postupka, tužena T.V. je istakla da je tužilac F.K. biološki otac deteta D.K., ali da je po njenom mišljenju cilj ove tužbe taj da se tužilac oslobodi tereta izdržavanja za njihovo dete.
36. Dana 24. novembra 2017. godine, Osnovni sud u Prištini je rešenjem [C. br. 894/17] odbio izjavljenu žalbu kao neblagovremenu, sa obrazloženjem da je tužba podneta 5. novembra 2012. godine, a da tužilac za okolnosti u vezi sa očinstvom deteta saznao još 2007. godine, što znači da je prema Osnovnom sudu tužba podneta 5 godina nakon što je saznao za okolnost koja bi mu dala razlog za podnošenje tužbe.
37. Neodređenog datuma, tužilačka strana F.K. je izjavio žalbu Apelacionom sudu zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
38. Dana 2. marta 2018. godine, Apelacioni sud je rešenjem [AC. br. 271/2018] proglasio ništavim rešenje [C. br. 894/2017] Osnovnog suda i vratio predmet Osnovnom sudu na ponovno suđenje sa obrazloženjem da se tužilac pridržavao objektivnog roka predviđenog članom 113. ZKP-a.
39. Apelacioni sud je, između ostalog, naveo: *“Prilikom ponovnog razmatranja, prvostepeni sud je dužan da postupa po primedbama i sugestijama datim od strane ovog suda, kao drugostepenog suda, potpuno i pravilno utvrđujući činjenično stanje u vezi sa konkretnim pravnim pitanjem, koje se odnosi na utvrđivanje očinstva tužioca za sina Dilana, poštujući njegov predlog za izvođenje dokaza DNK-a [...], na osnovu koga treba pravilno da se primeni i materijalno pravo, što na kraju treba da rezultira pravičnom i zakonitom odlukom”.*

40. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je predmet radi utvrđivanja očinstva upućen Osnovnom sudu i da Sud ni iz spisa predmeta nije saznao niti je sam podnosilac zahteva obavestio Sud o statusu ovog predmeta, odnosno primećuje da nema saznanja o tome da li je Osnovni sud doneo bilo kakvu odluku po ovom pitanju ili da li je protiv iste uložena žalba višoj sudskoj instanci.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Zakon Kosova o porodici br. 2004/32

[...]

Član 278. Načelo

(1) Finansijsko izdržavanje u smislu ovog Zakona podrazumeva finansijsku i materijalnu obavezu.

(2) Srodnici koji su u krvnom srodstvu u pravoj liniji (krvno srodstvo) imaju obavezu da jedni drugima uzajamno daju finansijsko izdržavanje.

Član 283. Promena prvenstva

(1) Sve dok neki srodnik nije obavezan da daje finansijsko izdržavanje, ta obaveza prelazi na srodnika koji je sledeći u redu prvenstva.

(2) Odgovornost jednog supružnika da daje finansijsko izdržavanje svom partneru prelazi na srodničke lica kome je pomoć potrebna samo u slučaju finansijske nesposobnosti kako je propisana u članu 280. (1).

Član 284. Red prvenstva lica koja ispunjavaju uslove

U slučaju da je pomoć potrebna više nego jednom licu a da lice koje je obavezno da daje finansijsko izdržavanje svima njima nije u stanju da pruži pun obim izdržavanja iz razloga pomenutih u članu 280, obaveza će da bude podeljena između svih odgovornih srodnika, sve do potpunog obezbeđenja finansijskog izdržavanja.

Član 331. Preinačenje odluke o izdržavanju

(1) Na zahtev koji podnese tražilac ili obavezano lice sud može da poveća, smanji, da okonča ili da izmeni finansijsko izdržavanje ili alimentaciju koji su već određeni prethodnom sudskom odlukom, ako su se okolnosti na kojima je bila zasnovana ta odluka sada izmenile.

(2) Uslovi koji mogu da budu izmenjeni konkretno su lične potrebe i povećanje troškova života na strani tražioca kao i finansijsko stanje tuženog sa druge strane.

Navodi podnosioca zahteva

41. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su mu presudom Vrhovnog suda povređena prava zagarantovana članovima 23. [Ljudsko dostojanstvo], 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).
42. Podnosilac zahteva navodi sledeće: *“Tražim od Ustavnog suda da evidentira navedene povrede u prethodnim presudama i da usvoji moj zahtev jer smatram da su viši sudovi u zemlji u ovom pitanju doneli odluku u suprotnosti sa pravom jer mi kao stranke i advokati u ovom postupku a naročito sudovi u ovom parničnoj stvari, iako su bili svesni, poricali su mi dokazivanje očinstva u ovoj parničnoj stvari”*.
43. U tom smislu, podnosilac zahteva naglašava sledeće: *“Sud je morao da u početku postupi, da uzme u obzir da su prethodne presude neosnovane iz činjenice jer, nije dat interes parničara već i interes maloletnog deteta koji se brani Ustavom i Evropskim Konvencijama, Sud je morao da eliminiše mogućnost predstavljanja neželjenih posledica kasnije, da se nesumnjivo zna da li je ili nije biološki otac deteta D.K.”*
44. Podnosilac zahteva dalje ističe sledeće: *“Prethodni sud se nije morao upustiti u meritorno odlučivanje stvari uzeći u obzir njihove predloge za iznošenje dokaza sa ciljem utvrđivanja odlučujućih činjenica koje se povezuju sa utvrđivanjem očinstva tužioca F.K., utvrđujući na potpun i pravičan način činjenično stanje što se tiče konkretne pravne stvari koja ima veze sa utvrđivanjem očinstva tužioca o detetu D.K., uzeći u obzir njegov predlog za iznošenje dokaza DNA-a (akronim za deoksiribonukleinsku kiselinu, kao supstancu koja nosi kodiranu informaciju nasleđstva), po kojoj se pravično mora sprovoditi i materijalno pravo, što na kraju mora rezultirati pravičnom i zakonskom odlukom”*.
45. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da presudu Vrhovnog suda proglasi ništavom.

Ocena prihvatljivosti zahteva

46. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani u Zakonu i Poslovniku.
47. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava, koji propisuje:
- “7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”*.
48. U nastavku, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u Zakonu. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

*Član 47.
[Individualni zahtevi]*

1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.

*Član 48.
[Tačnost podneska]*

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

*Član 49.
[Rokovi]*

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]”.

49. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac podneo svoj zahtev u svojstvu ovlašćene strane, osporavajući akt javnog organa, odnosno presudu [Rev. br. 390/2018] Vrhovnog suda od 4. decembra 2019. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređeni u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima određenim u članu 49. Zakona.
50. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u stavu (2) pravila 39. (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika utvrđuje uslove na osnovu Sud može razmatrati zahtev, uključujući i uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. Pravilo 39 (2) konkretno utvrđuje sledeće:

Pravilo 39. (Kriterijum o prihvatljivosti)

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

51. Gore navedeno pravilo, zasnovano kako na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), tako i na sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje navedenom da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

52. U tom kontekstu, i u nastavku, kako bi ocenio prihvatljivost zahteva, odnosno ocenio da li je u okolnostima ovog slučaja zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će pre svega podsetiti na okolnosti slučaja sadržanog u ovom zahtevu i relevantne navode podnosioca zahteva, prilikom čije ocene će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

(i) Postupak radi plaćanja alimentacije

53. Sud primećuje da podnosilac zahteva u suštini navodi da su redovni sudovi prilikom utvrđivanja finansijske obaveze za podnosioca zahteva za izdržavanje njegovog unuka D.K., donetim odlukama prouzrokovali povredu njegovih ustavnih prava zagarantovanih članovima 23, 24. i 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.
54. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva kao član porodice navodi da su redovni sudovi morali prvo da utvrde očinstvo deteta pomoću DNK analize kako bi pravilno utvrdili činjenično stanje i da na kraju odlučili o pitanju alimentacije.
55. Sud podseća da prvu odluku u vezi sa alimentacionim postupkom u kojoj je prvobitno utvrđena finansijska obaveza podnosioca zahteva da u svojstvu dede izdržava dete D.K. predstavlja presuda [C. br. 1920/10] Osnovnog suda, kojom je preinačena presuda [AC. br. 62/2010] Vrhovnog suda od 7. septembra 2010. godine, u kojoj je obavezao F.K. da u svojstvu roditelja deteta D.K. plaća iznos od 60 evra mesečno i na kraju obavezao i podnosioca zahteva da u svojstvu dede deteta plaća iznos od 40 evra mesečno na ime izdržavanja-alimentacije za maloletno dete.
56. S tim u vezi, Sud primećuje da je roditelj deteta F.K. propustio da plaća alimentaciju kako je prvobitno utvrđeno presudom [Ac. br. 445/2009] Okružnog suda u Prištini od 28. maja 2010. godine, a zatim presudom [AC. br. 62/2010] Vrhovnog suda od 7. septembra 2010. godine, sa obrazloženjem da nije imao finansijska sredstva za to.
57. Sud primećuje da je nakon ulaganja žalbe od strane podnosioca zahteva i F.K., Apelacioni sud presudom [Ac. br. 4454/17] preinačio presudu Osnovnog suda om pod tačkom I (jedan) izreke koja se odnosi na plaćanje alimentacije, te odlučio da tuženi F.K. i podnosilac zahteva solidarno plaćaju iznos od 120 evra mesečno na ime izdržavanja-alimentacije za maloletno dete D.K.
58. U tom smislu, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 4454/17] obrazložio sledeće:

“Prvostepeni sud je pravično i na potpun način utvrdio činjenično stanje ali na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja nije pravično sprovodio materijalne odredbe koje regulišu pitanje obaveze na plaćanje alimentacije. Sud je primorao oba tužena (oca i dedu), podelom iznosa za svakog posebno, međutim kada uzmemo u obzir okolnosti slučaja, referencu člana 290. ZKP-a, koji određuje da roditelji su obavezni da daju finansijsko izdržavanje svojoj maloletnoj deci i mogućnost prelaska ove

obaveze kod dede prema članu 282. ZKP-a, onda proizilazi da se ne može isključiti roditelj od jedne takve obaveze ali na osnovu tumačenja ovih odredbi, procenjeno je kao pravičnije da se otac i deda primoravaju da na solidaran način ispunjavaju obavezu plaćanja alimentacije. Obaveza solidarnog ispunjavanja u ovom slučaju je pogodniji jer ako postoje takve okolnosti koje čine nemogućim ispunjavanje ove obaveze od roditelja, ovo prelazi kod dede, međutim u nijednoj okolnosti dete ne može ostati bez finansijskog izdržavanja, što ujedno, ovo je i surha određivanja redova osoba obaveznih na davanje finansijskog izdržavanja (član 285. ZKP-a)".

59. Sud primećuje da je nakon osporavanja ove odluke pred Vrhovnim sudom od strane podnosioca zahteva, Vrhovni sud presudom [Rev. br. 390/2018] od 4. decembra 2019. godine, odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i na kraju potvrdio finansijsku obavezu podnosioca zahteva da finansijski izdržava dete D.K., oslanjajući se uglavnom na član 278. ZKP-a.

60. U tom kontekstu, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 390/2018] od 4. decembra 2019. godine, između ostalog, naglasio:

"[...] Član 278. ovog Zakona određuje da srodnici koji su u krvnom srodstvu u pravoj liniji imaju obavezu da jedni drugima uzajamno daju finansijsko izdržavanje. U konkretnom slučaju, tuženi S.K., kao deda je obavezan da obezbedi izdržavanje za njegovog maloletnog unuka, ako prema liniji nasledstva, njegov sin, F.K., nije u stanju da ispunji zakonsku obavezu".

61. Sud primećuje da su svim odlukama redovnih sudova ispitani navodi podnosioca zahteva i objašnjeno zašto je odbijena žalba podnosioca zahteva i zašto je potvrđena njegova finansijska obaveza da izdržava dete D.K.

62. Sud podseća da član 287. ZKP-a utvrđuje sledeće: "Srodnici koji su u krvnom srodstvu u pravoj liniji (krvno srodstvo) imaju obavezu da jedni drugima uzajamno daju finansijsko izdržavanje".

63. Sud podseća da podnosilac zahteva u suštini osporava plaćanje alimentacije argumentujući da su odluke koje su donete u vezi sa obavezom plaćanja alimentacije donete bez pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja u vezi sa očinstvom deteta D.K. pomoću genetske analize DNK.

64. U tom kontekstu, Sud primećuje da prvu odluku u kojoj je odlučeno u vezi sa pitanjem alimentacije između roditelja deteta predstavlja presuda [Ac. br. 445/2009] Okružnog suda u Prištini od 28. maja 2010. godine, a da je tužbu za utvrđivanje očinstva zajedno sa predlogom za genetsku analizu DNK, pokrenuo sin podnosioca zahteva u posebnom postupku pred Osnovnim sudom dana 5. novembra 2012. godine.

65. Sud je takođe u više navrata naglasio da nije uloga ovog Suda da preispituje nalaze redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da sam Sud ne može ocenjivati zakon koji je opredelio redovni sud da donese određenu odluku u odnosu na druge koje je mogao doneti. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud "četvrtog stepena", čime bi zanemario

ograničenja koja su postavljena u njegovoj nadležnosti (vidi u tom pogledu predmet ESLJP-a *Garcia Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i reference korišćene u toj presudi, i vidi takođe slučajeve Suda KI128/18, podnosilac: *Limak Kosovo International Airport J.S.C., "Adem Jashari"*, rešenje od 28. juna 2019. godine, stav 55; K62/19, podnosilac: *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stav 56-57).

66. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje koje je navedeno u presudi Vrhovnog suda jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud takođe primećuje da postupci pred Apelacionim i Osnovnim sudom nisu bili nepravilni ili proizvoljni (vidi predmet ESLJP-a *Shub protiv Litvanije*, predstavka br. 17064/06, odluka od 30. juna 2009. godine).
67. Sud dalje smatra da podnosilac zahteva nije dokazao da su postupci pred Vrhovnim sudom bili nepravilni ili proizvoljni ili da su njegova osnovna prava i slobode zaštićene Ustavom povređena usled pogrešnog tumačenja procesnog prava. Sud ponovo naglašava da je tumačenje zakona zadatak redovnih sudova i da predstavlja pitanje zakonitosti (vidi slučajeve Ustavnog suda: KI63/16, podnosilac zahteva *Astrit Pira*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. avgusta 2016. godine, stav 44; vidi spojene slučajeve KI150/15, KI161/15, KI162/15, KI14/16, KI19/16, KI60/16 i KI64/16, podnosioci zahteva *Arben Gjokaj, Hysni Hoxha, Driton Pruthi, Milazim Lushtaku, Esat Tahiri, Azem Duraku i Sami Lushtaku*, rešenje o neprihvatljivosti od 15. novembra 2016. godine, stav 62).
68. Sud podseća da pravo na "pravično suđenje" u građanskim postupcima, koje se nalaže članom 6. EKLJP, nije "materijalna" već "procesna" pravičnost. Ovo u praktičnom smislu znači da stranke imaju pravo na kontradiktorni postupak u kojem se uzimaju u obzir podnesci stranaka i u kojem se stranke nalaze u jednakom položaju pred sudom (vidi, u ovom pogledu, slučajeve Suda br. KI42/16, podnosilac *Valdet Sutaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. novembra 2016. godine, stav 41 i druge tu navedene reference; i KI49/19, gore citiran, stav 55).
69. Shodno tome, na osnovu napred navedenog i uzimajući u obzir posebne karakteristike slučaja, navode koje je izneo podnosilac zahteva i činjenice koje je on predočio, Sud, oslanjajući se i na standarde utvrđene u svojoj sudskoj praksi u sličnim slučajevima i sudskoj praksi ESLJP-a, utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, kao rezultat pogrešne primene i tumačenja odredaba važećeg zakona, odnosno članova 212.2 i 30.2 Zakona br. 03/L-006 o parničnom postupku prilikom odbijanja revizije, takođe očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao navodi "četvrtog stepena".
70. Sud na kraju podseća da nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi da pokrene osnovane navode o povredi ustavnih prava (vidi predmet ESLJP-a *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
71. Shodno tome, Sud zaključuje da se navodi podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje zagaranтованог članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u vezi sa odlučivanjem o

pitanju alimentacije, odbijaju kao očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

(ii) Postupak radi utvrđivanja očinstva

72. Sud primećuje da se podnosilac zahteva žali na ishod odluka redovnih sudova kojima je utvrđena finansijska obaveza podnosioca za plaćanje alimentacije za dete D.K., sa obrazloženjem da prilikom njihovog donošenja nije prvo utvrđeno očinstvo deteta pomoću genetske analize DNK.
73. Sud primećuje da je u vezi sa utvrđivanjem očinstva, sin podnosioca zahteva, F.K., dana 5. novembra 2012. godine, podneo Osnovnom sudu u Prištini tužbu radi utvrđivanja očinstva, kojom je tražio da se usvoje njegov tužbeni zahtev i predlog da se genetskom analizom DNK pribave dokazi i utvrdi da tužilac F.K. nije biološki otac maloletnog D.K.
74. Sud primećuje da je u ovom postupku Osnovni sud u Prištini doneo rešenje [C. br. 894/17] od 24. novembra 2017. godine u kojem je podnetu žalbu odbio kao neblagovremenu sa obrazloženjem da je tužba podneta 5. novembra 2012. godine, a da je tužilac za okolnosti u vezi sa očinstvom deteta saznao još 2007. godine, što znači da je prema Osnovom sudu tužba podneta 5 godina nakon što je saznao za okolnost koja bi mu dala razlog za podnošenje tužbe.
75. Sud, takođe, primećuje da je nakon žalbe, Apelacioni sud rešenjem [AC. br. 271/2018] proglasio ništavim rešenje [C. br. 894/2017] Osnovnog suda i vratio predmet Osnovnom sudu na ponovno suđenje sa obrazloženjem da je tužilac ispunio objektivni rok predviđen članom 113. ZKP-a.
76. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je predmet za utvrđivanje očinstva upućen Osnovnom sudu i da ni iz spisa predmeta, ali ni od samog podnosioca zahteva, Sud nije upoznat sa statusom ovog predmeta, to jest da nema saznanja o tome da li je Osnovni sud doneo bilo kakvu odluku po ovom pitanju ili da li je na istu uložena žalba višoj sudskoj instanci.
77. Sud je u svojoj sudskoj praksi već utvrdio da ako su postupci u toku pred redovnim sudovima tada se zahtev podnosioca smatra preuranjenim (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda KI23/10, podnosilac *Jovica Gadžić*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. septembra 2013. godine; KI32/11, podnosilac *Lulzim Ramaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. aprila 2012. godine; KI113/12, podnosilac *Haki Gjocaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. januara 2013. godine, stav 34; KI114/12, podnosilac *Kastriot Hasi*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. aprila 2013. godine, stav 33; KI07/13, podnosilac *Ibish Kastrati*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. jula 2013. godine, stavovi 28-29; KI58/13, podnosilac *Sadik Bislimi*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. novembra 2013. godine, stav 31; i KI102/16, podnosilac *Shefqet Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. marta 2017. godine, stav 39).
78. Shodno tome, u okolnostima konkretnog slučaja, zasnovano na načelu supsidijarnosti, Sud je dužan da zahtev podnosioca proglasi neprihvatljivim iz razloga što je preuranjen, pružajući na taj način redovnim sudovima

-
-
mogućnost i prednost da razmotre pitanja koja su pokrenuta u njegovom zahtevu.

79. Proglašavanje preuranjenim ovog navoda koji se odnosi na utvrđivanje očinstva samo po sebi znači da je podnosiocu zahteva Ustavom, Zakonom i Poslovnikom zagaranтована mogućnost da se ponovo obrati ovom Sudu sa zahtevom za ocenu ustavnosti odluka javnih organa, bilo da se radi o njihovom činjenju ili nečinjenju, za koje on može tvrditi da se sastoje u povredi nekog osnovnog prava ili slobode zagaranтоване Ustavom, EKLJP ili drugim međunarodnim instrumentima.
80. U zaključku, Sud utvrđuje da podnosilac zahteva nije ispunio uslov prihvatljivosti u pogledu iscrpljivanja pravnih sredstava utvrđen stavom 7. člana 113. Ustava, stavom 2. člana 47. Zakona i tačkom (b) stava (1) pravila 39. Poslovnika, pa se shodno tome njegov navod u vezi sa utvrđivanjem očinstva mora proglasiti neprihvatljivim.
81. Shodno tome, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i da se proglašava neprihvatljivim u skladu sa stavom 7. člana 113. Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 39 (2) Poslovnika.
82. Stoga i konačno, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama jer podnosilac zahteva nije dovoljno dokazao i potkrepio svoje navode i samim tim isti ne ispunjava uslove prihvatljivosti propisane u stavu (2) pravila 39. Poslovnika. U skladu sa obrazloženjem ovog rešenja, navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP kao rezultat (i) nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja prilikom utvrđivanja finansijske obaveze podnosioca zahteva za plaćanje alimentacije se odbijaju kao očigledno neosnovani na ustavnim osnovama; dok se (ii) navod o utvrđivanju očinstva nad detetom D.K. obija kao neprihvatljiv navod na procesnim osnovama zbog formalnog i suštinskog neiscrpljivanja svih pravnih sredstava, kao što je propisano stavom 7. člana 113. Ustava, stavom 2. člana 47. Zakona i tačkom (b) stava (1) pravila 39. Poslovnika.

Neobjavljivanje identiteta

83. Na kraju, Sud pre svega ističe da podnosilac zahteva nije podneo zahtev za neobjavljivanje identiteta. Međutim, u okolnostima konkretnog slučaja, Sud se poziva na pravilo 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika, koje utvrđuje da *“[...] Sud većinom glasova odobrava ne objavljivanje identiteta ili ga odobrava bez zahteva strane. Kada Sud odobri ne objavljivanje identiteta, strana treba da se identifikuje samo putem inicijalna, skraćena ili jednim slovom”*.
84. U tom kontekstu, na osnovu spisa predmeta i uzimajući u obzir osetljivost slučaja, Sud ocenjuje da se u cilju zaštite identiteta i maloletnog deteta, neobjavljivanje identiteta podnosioca zahteva smatra neophodnim. Shodno tome, Sud je podnosioca zahteva u ovom rešenju označio inicijalima. (Vidi predmet Suda KI122/19, podnosilac zahteva F.M., rešenje o neprihvatljivosti od 9. jula 2020. godine).

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 47.2 Zakona i pravilima 32 (6), 39 (1) (b) i (2) i 59 (2) Poslovnika, dana 10. decembra 2021, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA NE OBJAVI identitet podnosioca zahteva;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- V. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvetë Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

